

Копейченко Є. А.
студент гр. БЕМ-1321а,
Куниця К. В.
кандидат технічних наук, доцент кафедри
туризму і готельно-ресторанного бізнесу
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ЕКО-ДИЗАЙНУ В ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Еко-стиль є одним із найцікавіших, сучасних і виразних напрямків у дизайні. Він виник наприкінці минулого століття і з тих пір зазнав змін, але його основна концепція залишилася незмінною. Інтер'єр у цьому стилі виступає як маніфест усвідомленого підходу до екологічних питань. Екологічний дизайн базується на глибокому розумінні потреб людей, для яких він створюється, і має на меті забезпечення найкращих умов для задоволення цих потреб без порушення екологічної рівноваги. Це досягається через дотримання принципів екології 3R: reduce, reuse, recycle – скорочення, повторне використання та переробка. Завдання екологічного дизайну включають:

- поліпшення екологічної ситуації через створення продуктів, що відповідають вимогам природи, людини та культури;
- пошук гармонії між вдосконаленням форми й функціональності об'єктів дизайну та дотриманням принципів екологічного підходу;
- переосмислення матеріалів і технологій з урахуванням екологічних стандартів;
- формування нової культури споживання та зміни структури потреб, орієнтованих на зменшення надлишкового виробництва;
- свідому зміну ціннісних орієнтирів суспільства через використання художніх образів у дизайні [1].

Особливістю екологічного дизайну, яка відрізняє його від інших напрямків проектно-художньої діяльності, є спрямованість на інновації. Ринкові закони вимагають постійного пошуку шляхів для швидкого впровадження новітніх науково-технічних досягнень, матеріалів і технологій, які забезпечують екологічну чистоту як конструкційних, так і оздоблювальних матеріалів, що використовуються у створенні дизайнерських об'єктів. Також враховуються екологічність процесів виробництва та споживання, утилізація та переробка відходів, а також стан навколишнього середовища. Це комплексний процес, що включає в себе вимоги природного середовища, естетики та культури.

Екологічність готелів розвивається у двох головних напрямках – зниження впливу на довкілля та поліпшення здоров'я людей. В Україні тенденція до реалізації таких проектів швидко набирає популярності. [2].

В умовах повномасштабної війни створення таких об'єктів набуває особливої важливості, оскільки екологічна ситуація в країні суттєво

погіршилася, і це є одним зі способів її поліпшення. За даними Державної екологічної інспекції, з 24 лютого 2022 року понад 280 000 квадратних метрів українських ґрунтів забруднені небезпечними речовинами. Також понад 59 000 гектарів лісів та інших зелених насаджень були знищені внаслідок ракетних та артилерійських обстрілів.

Більшість еко-готелів розташовано в унікальних природних комплексах на берегах найчистіших озер, річок, в заповідниках і охоронних зонах. Це, з одного боку, пов'язано з тим, що саме такі місця приваблюють людей, яким не байдужа доля природи. А з другого боку, такий комплекс мінімально шкодить навколишній природі, що дозволяє зберегти її первинну красу [3].

Серед прикладів підходів, що роблять готель екологічним також є:

- Використання перероблених матеріалів. Одним із ключових елементів екологічного дизайну є застосування предметів, матеріалів або виробів, виготовлених з переробленої сировини. Це допомагає зменшити вплив на довкілля під час будівництва та реалізації проекту.

- Локальні матеріали. Важливо також надавати перевагу матеріалам місцевого походження, оскільки їхня доставка з далеких регіонів збільшує екологічний слід. Крім того, суттєвий вплив на екологію має утилізація будівельних відходів.

- Енергоефективність. При розробці дизайну та проектуванні будівлі важливо враховувати її енергоефективність. Використання світлих відтінків для стін сприяє кращому відображенню світла, що допомагає знизити енергоспоживання, зокрема на освітлення та обігрів. Встановлення енергоефективних вікон, а також застосування технічних рішень, як-от ізоляція та системи регулювання температури, дозволяють підвищити загальну ефективність будівлі та зменшити витрати на енергію під час експлуатації.

- Система опалення. Одним з головних факторів, що впливає на екологічну стійкість готелів, є система опалення. Багато готелів все ще використовують традиційні способи, наприклад, опалення дровами, що шкодить довкіллю. Це характерно, зокрема, для закладів у Буковелі. Для зменшення негативного впливу на навколишнє середовище готелі можуть впроваджувати новітні методи опалення, такі як теплові насоси, або переходити на екологічно чистіші джерела енергії. Використання електроенергії чи теплових насосів є важливим кроком до підвищення енергоефективності та скорочення викидів CO₂.

- Економія енерговитрат. Екологічний дизайн включає заходи, спрямовані на скорочення енергетичних витрат і оптимізацію систем теплопостачання, з урахуванням сучасних технологій і технічних рішень. Особливу увагу слід приділити питанням водопостачання, впроваджуючи екологічні системи очищення води. Важливо також забезпечити ефективне зберігання та підігрів води. Використання сонячних панелей для нагріву води може значно підвищити енергоефективність будівлі.

Зважаючи на сучасні тенденції, спрямовані на розвиток енергоефективних технологій, таких як використання вітрогенераторів, сонячних панелей та теплових насосів, важливим завданням є впровадження енергозберігаючого обладнання в готельно-ресторанній сфері. Основними напрямками споживання

енергії в готельних закладах є системи опалення, які переважно працюють на газовому паливі або електроенергії. Попри високу вартість газу, цей енергоносіє залишається найефективнішим порівняно з електричним опаленням.

Головні характерні риси стилю такі:

- Використання озеленення в якості декору. У приміщеннях може бути багато кімнатних рослин, унікальних тераріумів і маленьких дерев у горщиках. Рослини стають елементом декору, гармоніюючи з кольоровою палітрою та розписом на стінах.

- Головні матеріали – натуральні, або такі, що підходять для вторинної переробки. Це може бути натуральне дерево, камінь, кераміка, цегла. Також можна зустріти більш сучасні матеріали, які імітують вигляд натуральних. Проте в таких інтер'єрах цінується саме те, що дає людині природа. Тому з імітаціями варто бути обережним.

- Велика кількість світла, в основному природного. У приміщеннях з екологічним дизайном світло має приємний природний відтінок. Слід відмовитися від галогенових ламп. Важливу роль відіграють світлові потоки, що надходять з вікон. Потрібно пам'ятати, що світло повинно заповнювати простір, але не бути дратівливим або сліпучим.

- Декор на екологічну тематику. Це можуть бути мотиваційні плакати, картини з рослинним розписом, «зелені» інсталяції [4].

У ресторанних інтер'єрах такий стиль виглядає особливо. Він відкриває дизайнеру безліч величезне поле для творчості. До того ж, це дозволяє продемонструвати концепцію закладу, розставити акценти, створити відчуття чистоти [5].

Обов'язкова вимога до закладів в еко-стилі – використання натуральних матеріалів. Наприклад, це можуть бути: дерев'яні столи і стільці; кам'яна або дерев'яна підлога; якісний текстиль, льон, необроблені тканини [6]. Як елементи декору чудово підійдуть живі квіти, подушки з ручною вишивкою та вироби з ротанга. Сьогодні можна знайти не лише стильні плетені меблі, а й оригінальні абажури, ширми та віконні штори з плетеного матеріалу. Варто звертати увагу не лише на якість та естетику, але й на тактильні відчуття – контактувати з предметами навколо повинно бути приємно. У дизайні стін також важливо дотримуватися обраного стилю. Це можуть бути поверхні з дерев'яного шпону, вагонка під дерево, акрилові плити, стінові панелі або декоративна штукатурка, що імітує камінь, дерево чи текстиль. Проте навіть імітації не повинні бути надто химерними – уникайте мармуру або золотистих відтінків.

Оскільки еко-стиль акцентує увагу на розумному споживанні, у інтер'єрі доцільно використовувати продукцію з вторинної сировини або надавати нове життя старим предметам. Можна купити стільці з переробленої деревини, виготовити меблі з дерев'яних піддонів або використовувати пофарбовані старі бочки як основи для столів, а з кухонних предметів створити абажури для ламп.

У такому інтер'єрі допустиме використання кольору, але краще, якщо домінуватимуть натуральні поверхні в їх природному вигляді – дерево і камінь

з мінімальною обробкою. Ідеально, якщо навколишнє середовище створює відчуття відпочинку на природі або на дачі бабусі. В оформленні добре виглядають відтінки, які можна зустріти в природі: зелені, блакитні, сірі, коричневі та пісочні. Яскравими акцентами може виступати сонячний жовтий, блакитний колір морської хвилі, ягідний.

Не менш важливим є правильне освітлення простору. Тут не місце миготливим вогникам чи кольоровому підсвічуванню. Потрібно обирати основні лампи, які випромінюють світло, максимально схоже на натуральне. Бажано мати можливість створювати тепле освітлення ввечері та холодне вдень. Для цього можна використовувати як різні типи ламп, так і регульовані світильники. Якщо планується використання декоративних гірлянд, підійдуть світлодіодні гірлянди, натягнуті під стелею або над літньою терасою – вони створять затишну та навіть святкову атмосферу.

Під час проектування готелів та ресторанів екологічний підхід є запорукою подальшого успішного функціонування цих закладів.

Отже, можна зробити висновок, що екологізація готельно-ресторанної індустрії активно розвивається. Зростає кількість готелів та ресторанів, які прагнуть використовувати екологічно чисті матеріали в інтер'єрі та обладнанні. Для деяких із них екологічні принципи стали основою їхньої діяльності, що позитивно впливає на зниження собівартості послуг, підвищення привабливості закладів та надає їм конкурентні переваги на ринку гостинності та харчування. Підприємства готельно-ресторанного бізнесу в Україні наближаються до європейських стандартів. Успішні рішення в процесі проектування та дотримання норм і стандартів будівництва готелів і ресторанів є важливими для ефективного розвитку бізнесу в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Терешкін О.Г., Дуб В.В., Горелков Д.В. Еко-дизайн та сучасні ресурсозберігаючі технології в закладах гостинності. Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки.: Херсон: ХДАЕУ, 2023. №2. С. 256-264. DOI: <https://doi.org/10.32782/tnv-tech.2023.2.28>
2. Ставка на екологію: «зелений» дизайн готелів URL: <https://ribashotelsgroup.ua/blog/stavka-na-ekologiyu-zeleniy-dizayn-gostinits/> (дата звернення: 15.10.2024).
3. Агліуллін Р., Закутенко В., Боєва А. Екологічні тенденції та їх вплив на дизайн інтер'єру готелів. Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», м. Київ, 27 квітня 2022 року: у 2 томах. Київ: КНУТД, 2022. Том 2. 189с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/21142/1/APSD_2022_V2_P189-192.pdf
4. Еко-дизайн в оформленні інтер'єрів URL: <https://www.032.ua/list/197056> (дата звернення: 15.10.2024).
5. Еко-стиль в оформленні ресторанів URL: https://www.0352.ua/list/192976#goog_rewarded (дата звернення: 15.10.2024).
6. Створення еко-стилю в кафе і ресторанах: корисні поради URL: <https://cynicallyviv.com.ua/stvorennya-eko-stylyu-v-kafe-i-restoranah-korysni-porady/> (дата звернення: 15.10.2024).